

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 4C/14/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2520200264
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Marián Mokoš
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2020:2520200264.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany samosudcom Mariánom Mokošom v právnej veci žalobcu: Kongregácia sestier premonštrátok, Slovenská provincia so sídlom Pavla Jantauscha 665/13, 922 03 Vrbové, IČO: 00 586 714, právne zastúpená Prozman a Pavlovič advokátska kancelária s.r.o. so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom so sídlom Búdkova 36, 817 15 Bratislava, IČO: 17 335 345, o vydanie dedičstva, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že žalobca je vlastníkom

- podielu na nehnuteľnostiach o veľkosti 1/6 z celku, nachádzajúcich sa v okrese Topoľčany, obec I., k.ú. I., evidované na LV č. XXX ako:

- pozemok, parc. reg. „C“ č. 497/1 záhrada o výmere 390 m²,
- pozemok, parc. reg. „C“ č. 497/2 záhrada o výmere 624 m²;

- podielu na nehnuteľnostiach o veľkosti 1/1 z celku, nachádzajúcich sa v okrese Topoľčany, obec I., k.ú. I., evidované na LV č. XXX ako:

- pozemok, parc. reg. „E“ č. 329/4 orná pôda o výmere 4485 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 444/43 orná pôda o výmere 3837 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 596/4 orná pôda o výmere 5746 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 604/7 orná pôda o výmere 6034 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 606/16 orná pôda o výmere 5867 m²;

-podielu na nehnuteľnostiach o veľkosti 3/16 z celku, nachádzajúcich sa v okrese Topoľčany, obec I., k.ú. I., evidované na LV č. XXX ako:

- pozemok, parc. reg. „E“ č. 161/1 orná pôda o výmere 101 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 194/2 orná pôda o výmere 683 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 247 orná pôda o výmere 1913 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 301 orná pôda o výmere 1198 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 350 orná pôda o výmere 562 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 558 orná pôda o výmere 3327 m²,

- podielu na nehnuteľnostiach o veľkosti 13/1728 z celku, nachádzajúcich sa v okrese Topoľčany, obec I., k.ú. I., evidované na LV č. XXX ako:

- pozemok, parc. reg. „C“ č. 270 vodná plocha o výmere 1007 m²,
- pozemok parc. reg. „E“ č. 269 trvalý trávny porast o výmere 55403 m²,
- pozemok parc. reg. „E“ č. 271 trvalý trávny porast o výmere 32924 m²;

-podielu na nehnuteľnostiach o veľkosti 65/288 z celku, nachádzajúcich sa v okrese Topoľčany, obec G. K., k.ú. G. K., evidované na LV č. XXX ako:

- pozemok, parc. reg. „E“ č. 201/1 o orná pôda o výmere 219 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 201/2 o orná pôda o výmere 4863 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 245 orná pôda o výmere 4503m²,

- pozemok, parc. reg. „E“ č. 246 orná pôda o výmere 1722 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 288 orná pôda o výmere 2575 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 319 orná pôda o výmere 5186 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 345/1 orná pôda o výmere 243 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 345/2 orná pôda o výmere 30 m²;

- podielu na nehnuteľnostiach o veľkosti 1/1 z celku, nachádzajúcich sa v okrese Topoľčany, obec G. K., k.ú. G. K., evidované na LV č. XXX ako:

- pozemok, parc. reg. „E“ č. 422/26 orná pôda o výmere 5597 m²,
- pozemok, parc. reg. „E“ č. 434/6 orná pôda o výmere 5755 m².

II. Súd žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1./ Žalobca sa podanou žalobou domáhal vydania dedičstva po poručiťelke S. X., nar. XX.XX.XXXX, zomrelej XX.XX.XXXX a to podielu na nehnuteľnostiach v kat.úz. I. a kat.úz. G. K. špecifikovaných vo výrokovej časti tohto rozsudku z dôvodu, že v dedičskom konaní po poručiťelke bol zistený závet vo forme notárskej zápisnice N 79/96, Nz 68/96, ktorý sa netýkal celého majetku poručiťelky ku dňu jej smrti, ale len v ňom určeného majetku a už v tomto závete bolo konštatované poručiťelkou, že predtým spísala iný závet a tento zostáva v účinnosti popri tomto závete. V dedičskom konaní však nebol zistený ďalší závet, ktorý predchádzal závetu vo forme notárskej zápisnice a keďže notár nezistil žiadnych závetných a zákonných dedičov, tak potvrdil dedičstvo do vlastníctva štátu - Slovenskej republiky v celosti. Žalobca po nájdení závetu spísaného vlastnoručne poručiťelkou dňa 08.07.1993, z ktorého vyplýva, že poručiťelka odkázala všetky majetkové práva žalobcovi, vyzval žalovaného listom zo dňa 09.01.2020 na dobrovoľné vydanie dedičstva, čo však žalovaný odmietol.

2./ V písomnom vyjadrení zo dňa 24.06.2020 (č.l. 49), ktoré bolo reakciou na vyjadrenie žalovaného k podanej žalobe, žalobca uviedol, že žalovaný spochybňuje pravosť vlastnoručne napísaného závetu poručiťelky, avšak pri holografnom (vlastnoručnom) závete nie je ako podstatná formálna náležitosť požadované úradné osvedčenie pravosti podpisu poručiťelky tak, ako to uvádza žalovaný vo svojom vyjadrení a závet poručiťelky spĺňa všetky požadované náležitosti. Tento závet je možné považovať za platný právny úkon, z ktorého je zrejmá jednoznačná výslovná vôľa poručiťelky odkázať celý majetok na žalobcu, pričom závet bol urobený slobodne, vážne, určito a zrozumiteľne a poručiťelka nekonala v duševnej poruche, ktorá by ju robila na takýto právny úkon neschopnou. Pokiaľ ide o platnosť závetu a náležitosti závetu spísaného vlastnou rukou, v tomto smere žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/24/2011 z 29.11.2011 a rozsudok Krajského súdu Bratislava sp.zn. 16Co/120/2018 z 24.09.2019. Zároveň žalobca predložil ďalšie písomnosti spísané a podpísané poručiťelkou S. X. v rôznych časových obdobiach.

3./ Na pojednávaní dňa 28.08.2020 žalobca navrhol pripustiť zmenu petitu žaloby tak, aby súd určil, že je vlastníkom spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach špecifikovaných v petite pôvodnej žaloby eventuálne, aby súd zaviazal žalovaného vydať žalobcovi spoluvlastnícke podiely na uvedených nehnuteľnostiach, pričom súd podľa § 142 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (Zákon č. 160/2015 Z.z.) pripustil zmenu petitu žaloby žalobcu s tým, že uznesenie nebolo potrebné doručovať sporovým stranám, keďže obe boli prítomné na pojednávaní, na ktorom nastala zmena.

4./ Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe (č.l. 41) uviedol, že dedičský nárok žalobcu nepovažuje za preukázaný na základe predloženého vlastnoručne napísaného závetu poručiťelky zo dňa 08.07.1993 vzhľadom na skutočnosť, že v ňom absentuje osvedčenie pravosti podpisu poručiťelky a teda nepovažuje za dostatočne preukázané, že tento závet bol spísaný práve poručiťelkou S. X.. Navrhol, aby súd vykonal dôkaz prostredníctvom iných písomností poručiťelky s jej podpisom pochádzajúcich z obdobia blízkeho dátumu spísania závetu, ktoré predloží žalobca za účelom overenia pravosti podpisu poručiťelky na závete zo dňa 08.07.1993. Na pojednávaní dňa 28.08.2020 žalovaný potvrdil, že mu boli doručené písomnosti napísané vlastnou rukou poručiťelky, ktoré predložil žalobca, avšak z dôvodu, že o

nehnutelnostiach už bolo raz rozhodnuté, zotrúval na svojom písomnom vyjadrení k žalobe. Znalecké dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectva nepožadoval vykonať.

5./ Súd vykonal dokazovanie výsluchom zástupcu žalovaného, oboznámením sa so spisom Okresného súdu Piešťany sp.zn. 6D/99/2018 ako aj s predloženými dokladmi a zistil, že poručiiteľka S. X. nar. XX.XX.XXXX zomrela dňa XX.XX.XXXX, pričom dedičské konanie po nej bolo vedené na Okresnom súde Piešťany pod sp.zn. 6D/99/2018 a z lustrácie poručiiteľky v Notárskom centrálnom registri závetov bolo zistené, že poručiiteľka spísala závet pred notárkou JUDr. Vlastnou Rybánskou v Topoľčanoch vo forme notárskej zápisnice N 79/96, Nz 68/96 dňa 20.03.1996 a v tomto závete pre prípad svojej smrti odkázala nehnuteľnosti v kat.úz. I. zapísané na LV č. XX parc.č. 37/1 záhrada o výmere 223 m², parc.č. 42 zastavaná plocha, dom s.č. 65 o výmere 72 m² a parc.č. 47/4 záhrada o výmere 381 m² v celosti vrátane domu súp.č. XX v celosti a nehnuteľnosti v kat.úz. I. zapísané na LV č. XX parc.č. 46 zast.plocha o výmere 1475 m² v 1/2 -ine O. T. bytom I., S. XX a Z. T., bytom I. S. XX rovnakým dielom. Zároveň poručiiteľka prehlásila, že berie na vedomie poučenie o neopomenuteľnosti zákonných dedičov s tým, že žiadnych neopomenuteľných dedičov nemá a zdôraznila, že už zriadila jeden závet a tento závet sa týka vyššie uvedených nehnuteľností v kat.úz. I., pričom na ostatný majetok platí pôvodný závet. Uznesením sp.zn. 6D/99/2018 - 51 zo dňa 16.10.2018 notár určil všeobecnú hodnotu majetku poručiiteľky na sumu 30 103,12 eura s tým, že do tohto majetku patria spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach špecifikovaných vo výrokovej časti tohto rozsudku a potvrdil, že dedičstvo, ktoré nenadobudol žiadny dedič zo zákona ani zo závetu pripadá do vlastníctva štátu - slovenskej republiky v celosti. Z odôvodnenia tohto uznesenia vyplýva, že poručiiteľka síce zanechala závet spísaný formou notárskej zápisnice N 79/96, Nz 68/96 dňa 20.03.1996 a v tomto odkázala nehnuteľnosti v kat.úz. I. zapísané na LV č. XX a LV č. XX O. a Z. T., avšak predmetné nehnuteľnosti poručiiteľka ku dňu smrti už nevlastnila a s iným majetkom v závete nedisponovala a keďže zomrela ako slobodná, bezdetná, rodičia jej predumereli a nemala súrodencov ani tých, ktorí by s ňou žili najmenej po dobu jedného roku pred jej smrťou v spoločnej domácnosti a ktorí by sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní na jej výživu, pričom prarodičia poručiiteľky už zomreli a ich všetky deti, strýkovia a tety poručiiteľky tiež, tak poručiiteľka nezanechala zákonných ani závetných dedičov a preto dedičstvo pripadlo štátu. Uvedené uznesenie sa stalo právoplatným dňa 01.11.2018.

6./ Po právoplatnom prejednaní dedičstva po poručiiteľke S. X. žalobca našiel závet spísaný vlastnou rukou poručiiteľky dňa 08.07.1993, z obsahu ktorého vyplýva, že poručiiteľka sa rozhodla celý svoj majetok i všetky majetkové práva, ktoré jej budú ku dňu smrti patriť zanechať Provinciatu sestier Premonštrátok vo Vrbovom s tým, že je to jej posledná vôľa na písaná vo Vrbovom dňa 08.júla 1993. Závet je opatrený vlastnoručným podpisom poručiiteľky. Po objavení tohto závetu a po oboznámení sa s výsledkom dedičského konania po poručiiteľke žalobca listom zo dňa 09.01.2020 vyzval žalovaného na vydanie dedičstva a to spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach v kat.úz. I. a v kat.úz. G. K. špecifikovaných vo výrokovej časti tohto rozsudku s tým, že žalovanému predložil závet poručiiteľky zo dňa 08.07.1993. Žalovaný listom zo dňa 14.01.2020 oznámil právnenému zástupcovi žalobcu, že nepristúpi k vydaniu dedičstva z dôvodu, že na podklade žalobcom zaslaných dokladov, teda najmä vlastnoručne napísaného závetu nepovažuje bez ďalšieho za preukázaný nárok žalobcu.

Podľa § 460 Občianskeho zákonníka dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiiteľa.

Podľa § 461 ods. 1 OZ Dedí sa zo zákona, zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov.

Podľa ods. 2 Ak nenadobudne dedičstvo dedič zo závetu, nastupujú namiesto neho dedičia zo zákona. Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičia zo zákona.

Podľa § 462 OZ dedičstvo, ktoré nenadobudne žiadny dedič, pripadne štátu.

Podľa § 476 ods. 1 OZ poručiiteľ môže závet buď napísať vlastnou rukou, alebo ho zriadiť v inej písomnej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice.

Podľa ods. 2 v každom závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

Podľa ods. 3 spoločný závet viacerých poručiiteľov je neplatný.

Podľa § 476a OZ vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

Podľa § 480 ods. 1 OZ závet sa zrušuje neskorším platným závatom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať, alebo odvolaním závetu; odvolanie musí mať formu, aká je potrebná pre závet.

Podľa ods. 2 poručiťel zruší závet aj tým, že zničí listinu, na ktorej bol napísaný.

Podľa § 485 ods. 1 OZ ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu právneho dediča.

Podľa § 132 ods. 1 OZ, vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

Podľa § 137 písm. c/ Zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

7./ Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba žalobcu na vydanie dedičstva vo forme určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam je podaná dôvodne a preto jej vyhovel. V priebehu konania žalobca pôvodnú žalobu na vydanie nehnuteľností zmenil tak, že sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam eventuálne vydania týchto nehnuteľností a keďže výsledky dovtedajšieho konania mohli byť podkladom na konanie o zmenenej žalobe, tak súd pripustil zmenu žaloby v zmysle § 142 ods. 1 CSP a zároveň skúmal prípustnosť takejto žaloby podľa § 137 písm. c/ CSP , keďže žalobca sa domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z dôvodu ochrany oprávneného dediča podľa § 485 ods. 1 OZ. Keďže predmetom vydania dedičstva boli nehnuteľnosti, tak žalobu je možné formulovať ako žalobu na určenie vlastníctva resp. spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam tak, aby rozhodnutie súdu bolo podkladom na zápis do katastra nehnuteľností a žalobca naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva nemusel preukazovať, pretože ako oprávnený dedič je aktívne legitimovaný na podanie takejto žaloby a tento jeho nárok má oporu v hmotnom práve. Z uvedených dôvodov súd žalobu na určenie vlastníckeho práva považoval za prípustnú a ďalej skúmal dôvodnosť nároku žalobcu ako oprávneného dediča.

8./ Z obsahu dedičského spisu ako aj z predložených dokladov súd zistil, že poručiťelka S. X. dňa XX.XX.XXXX vlastnou rukou spísala závet, ktorým celý svoj majetok a všetky majetkové práva, ktoré jej budú ku dňu smrti patriť odkázala žalobcovi s tým, že tento závet obsahuje deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný a zároveň je podpísaný vlastnou rukou poručiťelky.

9./ Závet je prísne formálny jednostranný právny úkon poručiťela, ktorým osobne a v predpísanej forme robí dispozíciu so svojim majetkom pre prípad svojej smrti. Závet musí byť platným ako právny úkon (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka) a musí spĺňať aj ďalšie náležitosti (§ 476 a nasl. OZ), ktoré sú stanovené práve preto, že ide o dispozíciu pre prípad smrti. Sprísnené požiadavky sú odôvodnené preto, že prípadné nejasnosti už nebude možné po smrti poručiťela odstrániť a zistiť tak jeho skutočný úmysel. Pre všetky druhy závetu je preto spoločná požiadavka písomnej formy a uvedenie dňa, mesiaca a roka, kedy bol podpísaný. Všetky zákonné náležitosti musí závet spĺňať najneskôr k okamžiku smrti poručiťela. Pre platnosť vlastnoručného (holografného) závetu (§ 476a OZ) sa vyžaduje po formálnej stránke, aby ho napísal priamo poručiťel a to písaným písmom, ktoré je prejavom jeho osobnosti vyplývajúcej z jeho rukopisu. Môže ísť preto o akúkoľvek abecedu, aj o použitie tlačeného písma, nesmie však ísť o mechanické znaky alebo o použitie mechanických písacích pomôcok (holografné aj alografné) a písmo musí byť čitateľné. Nevyhnutnou podmienkou platnosti závetu je podpis, ktorý musí dostatočne identifikovať pisateľa a musí obsahovať dátum, kedy bol podpísaný. Požiadavka uvedená v ustanovení § 476 ods. 2 OZ teda znamená, že deň, mesiac a rok, kedy bol závet podpísaný, platí tak pre závet napísaný vlastnou rukou poručiťela, ako aj zriadený v inej forme za účasti svedkov alebo vo forme notárskej zápisnice (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/24/2011 zo dňa 29.11.2011 a obdobne aj rozsudok Krajského súdu Bratislava sp.zn. 16Co/120/2018 zo dňa 24.09.2019). Z komentára k ustanoveniu § 476a OZ (komentár Občiansky zákonník II autorský kolektív pod vedením doc. JUDr. Marka Števéčka, PhD, vydaným Nakladateľstvom C.H.Beck v r. 2015) vyplýva, že z hľadiska posúdenia platnosti závetu nie je rozhodujúce, na akom podklade (papier, látka, koža, drevo a podobne), akou písacou potrebou (pero, ceruzka, krieda), v akom jazyku bol text závetu spísaný a taktiež nie je rozhodujúce, či bol spísaný dominantnou alebo nedominantnou rukou poručiťela. V prípade vlastnoručného závetu zákon nevyžaduje, aby bol zriadený v prítomnosti svedkov, ani to, aby podpis závetcu bol úradne overený. Vlastnoručný podpis však nemožno nahradiť pečiatkou alebo faksimile podpisu závetcu. Náležitosť podpisu je splnená, ak poručiťel podpísal závet aspoň svojim priezviskom,

ak o totožnosti poručiťa nie sú žiadne pochybnosti. Za podpis poručiťa nemožno považovať text, ktorý neobsahuje označenie poručiťa ani menom, ani priezviskom (napríklad Tvoja matka, otec a podobne).

10./ Vychádzajúc z vyššie citovaných stanovísk súdov ako aj komentára k ustanoveniu § 476a OZ a z predložených dokladov mal súd za preukázané, že vlastnoručný závet poručiťky S. X. spísaný dňa 08.07.1993 je platným závetom, pretože obsahuje náležitosti uvedené v § 476 ods. 2 OZ a je podpísaný vlastnou rukou poručiťky, pričom tento je možné považovať za platný právny úkon aj z hľadiska ustanovení § 34 a nasl. OZ. V tomto závete poručiťka jednoznačným a nespochybniteľným spôsobom vyjadrila svoju poslednú vôľu ohľadom jej majetku, ktorým bude disponovať ku dňu svojej smrti s tým, že tento odkázala žalobcovi. Žalovaný síce vo svojom vyjadrení k žalobe spochybnil pravosť podpisu poručiťky z dôvodu, že na predloženej záveti absentuje osvedčenie pravosti jej podpisu, avšak zákon nevyžaduje, aby vlastnoručný závet obsahoval úradné overenie podpisu závetcu, pričom musí byť nespochybniteľné, že závet spísal závetca a musí obsahovať zákonom predpísané náležitosti. Námietka žalovaného ohľadom absencie osvedčenia pravosti podpisu poručiťky vo forme úradného overenia je preto právne irelevantná a pokiaľ ide o ďalšie námietky týkajúce sa toho, či tento závet skutočne spísala poručiťka vlastnou rukou, tak pochybnosti žalovaného boli vyvrátené žalobcom predloženými písomnosťami patriacimi poručiťke, ktoré boli nespochybniteľne spísané jej vlastnou rukou a opatrené vlastnoručným podpisom a po porovnaní týchto písomností s predmetným závetom poručiťky je podľa názoru súdu nesporné, že závet zo dňa 08.07.1993 spísala poručiťka vlastnou rukou. Uvedenú skutočnosť nespochybnil ani žalovaný na pojednávaní a z toho dôvodu ani nenavrhol znalecké dokazovanie znalcom z odboru písmoznalectva a jeho záporné stanovisko k žalobe vyplývalo len z toho, že o nehnuteľnostiach už bolo raz rozhodnuté.

11./ Keďže v dedičskom konaní po poručiťke S. X. bola zistená existencia závetu zo dňa 20.03.1996 spísaného vo forme notárskej zápisnice a po skončení dedičského konania bol zistený ďalší závet spísaný vlastnou rukou poručiťky dňa 08.07.1993, tak súd sa pri rozhodovaní o žalobe žalobcu musel vysporiadať aj s otázkou existencie dvoch závetov. Z ustanovenia § 480 ods. 1 OZ vyplýva, že závet sa zrušuje neskorším platným závetom, pokiaľ popri ňom nemôže obstať alebo odvolaním závetu. Poručiťel môže doterajší závet (teda závet zo dňa 08.07.1993) zrušiť tým, že zriadi nový závet, ktorý sa svojim obsahom odlišuje od doterajšieho závetu tak, že niet pochyb o tom, že poručiťel pre prípad smrti naložil so svojim majetkom inak. Podľa názoru súdu však z obsahu oboch zistených závetov vyplýva, že tieto môžu obstať popri sebe a spísaním závetu vo forme notárskej zápisnice dňa 20.03.1996 sa nezrušil predchádzajúci závet poručiťky spísaný vlastnoručne dňa 08.07.1993, nakoľko týmto závetom poručiťka všetky majetkové práva a celý svoj majetok odkázala žalobcovi a v ďalšom závete odkázala O. T. a Z. T. už iba konkrétne nehnuteľnosti špecifikované v závete, pričom v čase smrti poručiťka týmito nehnuteľnosťami už ani nedisponovala. Okrem toho v závete zo dňa 20.03.1996 vyslovene poručiťka zdôraznila, že už zriadila jeden závet (závet zo dňa 08.07.1993) a tento závet (zo dňa 20.03.1996) sa týka len nehnuteľností v kat.úz. I. v ňom špecifikovaných a na ostatný majetok platí pôvodný závet. Z uvedeného vyplýva, že oba závety sú platnými právnymi úkonmi, ktoré môžu obstať popri sebe, keď prvým závetom poručiťka celý majetok odkázala žalobcovi a druhým závetom časť z tohto majetku odkázala fyzickým osobám (v čase svojej smrti touto časťou majetku už ani nedisponovala) a vyslovene v druhom závete uviedla, že na ostatný majetok platí pôvodný závet. Žalobca teda smrťou poručiťky nadobudol jej majetok, s ktorým ku dňu svojej smrti disponovala a to na základe platného závetu vlastnoručne spísaného poručiťkou dňa 08.07.1993 a keďže až po prejednaní dedičstva po poručiťke bola zistená existencia platného závetu zo dňa 08.07.1993, podľa ktorého oprávneným dedičom nehnuteľností špecifikovaných vo výrokovej časti tohto rozsudku je žalobca, tak žalobcovi ako oprávnenému dedičovi vzniklo právo na vydanie dedičstva podľa § 485 ods. 1 OZ. Ochrana oprávneného dediča spočíva v tom, že tento sa môže proti nepravému dedičovi domáhať, aby mu vydal majetok, ktorý má z dedičstva. Oprávneným dedičom poručiťa je ten, kto mal na základe dedenia zo zákona, zo závetu alebo z oboch dedičských titulov nadobudnúť dedičstvo namiesto toho, komu bolo potvrdené nadobudnutie dedičstva (odumrtí) súdom v konaní o dedičstve, hoci nebol platne vydedený a nedopustil sa konania, ktoré by založilo jeho dedičskú nespôsobilosť podľa ustanovenia § 469 a nebol účastníkom dedičského konania. Nepravým dedičom je ten, kto dedičstvo skutočne nadobudol na základe rozhodnutia súdu v konaní o dedičstve, hoci podľa dedičského práva ho nemal nadobudnúť vôbec alebo v takom rozsahu, v akom ho nadobudol.

12./ Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným vo výrokovej časti rozsudku je podaná dôvodne, keďže žalobca ako

oprávnený dedič sa domáhal svojho práva na vydanie dedičstva podľa § 485 ods. 1 OZ a keďže ide o nehnuteľnosti, tak žalobu je možné formulovať ako žalobu na určenie vlastníctva resp. spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam tak, aby rozhodnutie súdu bolo podkladom pre zápis do katastra nehnuteľností. V konaní bolo nesporne preukázané, že žalobca je oprávneným dedičom na základe závetu vlastnoručne spísaného poručiťkou dňa 08.07.1993, pričom žalobca nebol účastníkom dedičského konania po poručiťke a namiesto neho bolo potvrdené nadobudnutie dedičstva žalovanému. Súd preto vyhovel žalobe žalobcu na určenie vlastníckeho práva tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozsudku, pričom žalobca sa po zmene petítu žaloby eventuálne domáhal zaviazania žalovaného na vydanie spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach, ale keďže súd vyhovel žalobe o určenie vlastníckeho práva, tak o druhej časti eventuálneho petítu už rozhodovať nemusel.

13./ O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 257 Civilného sporového poriadku tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech nepriznal náhradu trov konania, i keď v zásade by mal nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 1 CSP, ale podľa názoru súdu v tomto prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré výnimočne nie je možné priznať náhradu trov konania žalobcovi. Tieto dôvody spočívajú v skutočnosti, že žalovaný sa stal vlastníkom spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach na základe rozhodnutia v dedičskom konaní, v ktorom bola zistená existencia len jedného závetu a až po ukončení dedičského konania bol žalobcom objavený ďalší závet, ktorý svedčil v jeho prospech a záporné stanovisko žalovaného k výzve žalobcu na vydanie dedičstva vyplývalo len z toho, že žalobca mu síce predložil závet poručiťky zo dňa 08.07.1993, ale bez ďalších písomností na základe ktorých by si žalovaný mohol overiť, či poručiťka závet vlastnoručne napísala a podpísala a tieto písomnosti boli žalobcom predložené až v priebehu súdneho konania po vyjadrení sa žalovaného k žalobe a po ich predložení už žalovaný platnosť rukou spísaného závetu poručiťky nenamietal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.